

Työnjohtokoulutuskokeilun vakinaistaminen osana ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämistä

Työnjohtokoulutuskokeilun valtakunnallinen verkostotapaaminen
Tampere to 25.4.2013
opetusneuvos Seija Rasku
seija.rasku@minedu.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen koulutuspolitiikan lähtökohdat

Koulutuspoliittiset tavoitteet

Kataisen hallitusohjelma

- Ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteen uudistamista jatketaan tiiviissä yhteistyössä työelämän kanssa tavoitteena selkeämpi ja paremmin työelämän vaatimuksia vastaava tutkintorakenne ja tutkinnot.
- Näyttötutkintojärjestelmää vahvistetaan työelämässä hankitun osaamisen osoittamisen välineenä.

Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelma 2011 – 2016

- Kehitetään ammatillista tutkintojärjestelmää siten, että se muodostaa työelämän osaamistarpeiden näkökulmasta selkeän ja johdonmukaisen kokonaisuuden.
- Työnjohtokoulutus vakiinnutetaan työelämän kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tutkintojärjestelmän tahtotila

- osaamis-
perusteisuus
- työelämä-
lähtöisyys
- reagointikyky
- selkeys
- johdon-
mukaisuus
- hahmottuminen
kokonaisuutena
- joustavuus
- valinnaisuus
- yksilölliset
opinto- ja
tutkintopolut

Hallitusohjelma ja KESU

TUTKE2-työn vaiheet ja aikataulu

Aiemmat ammatillisten tutkintojen asemointia ja tutkintojärjestelmän kehittämistä koskevat selvitykset

Työryhmä
(suunnittelee, valmistelee, arvioi vaikutukset)

Ohjausryhmä
(ohjaa, linjaa, tukee, seuraa)

Koulutus- ja tutkintotoimikuntien näkemykset
Sidosryhmien kuuleminen

HE ja siihen kytkeytyvät asetusluonnokset ja määräysluonnokset

Hallitusohjelma ja KESU

L
A
U
S
U
N

E
R
R
O
S

Laki-
muutokset

Asetus-
muutokset

Tutkinnon
perusteiden
muutokset

Muut
tarvittavat
muutokset

2005 - 2010

2012 – 2013

syksy 2013

2014

Ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän kehittämisen suuntaviivat 16.2.2012

- Työnjohtokoulutus vakiinnutetaan tutkintojärjestelmän kehittämisen yhteydessä työelämän kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla.

Työnjohtokoulutuskokeilun aikataulu

Kokeilu-
koulutukset
käynnistyvät
joustavasti

Päätös kokeiluajan
jatkamisesta

Kokeilu päättyy
31.12.2014

TUTKE2-
säädosmuutokset
voimaan 1.8.2014

Päätös kokeilun
käynnistämisestä

Ensimmäiset
ehdotukset kokeilun
vakinaistamisesta

Viimeinen sisäänotto
kokeilukoulutukseen
Ratkaisut vakiinnuttamisen
edellytyksistä (kevät)
Mahdolliset
säädosmuutosesitykset (syksy)

Työnjohto-osaamista on mahdollista vahvistaa tutkintojärjestelmän avulla

- nykyisiä tutkintojen perusteita uudistamalla
- lisäämällä tutkintojärjestelmään uusia lähiesimiestaitoihin, töiden järjestelyyn tai työn ja toiminnan ohjaukseen ja valvontaan painottuvia tutkinnon osia
- lisäämällä tutkintojärjestelmään uusia lähiesimiestaitoihin, töiden järjestelyyn tai työn ja toiminnan ohjaukseen ja valvontaan painottuvia tutkintoja (at tai eat)
- toteuttamalla erilaisia lisäkoulutuskokonaisuuksia.

2. Ammatillisten
tutkintojen
tutkintorakenne

4. Ammatillisten
tutkintojen
muodostuminen

Tutkintojärjestelmä
OSAAMISEN KEHITTÄMISEN tukena

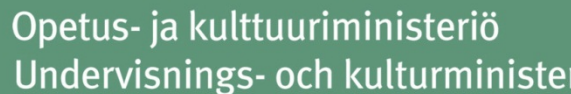
1. Ammatillisen
tutkinnon
määritelmä ja
tutkintotyyppien
kriteerit

3. Tutkintotyyppien
ja tutkintojen
laajuus

5. Ammatillisten
tutkintojen
perusteet ja niiden
valmisteluprosessi

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministe

ecvet
European Credit system for
Vocational Education & Training

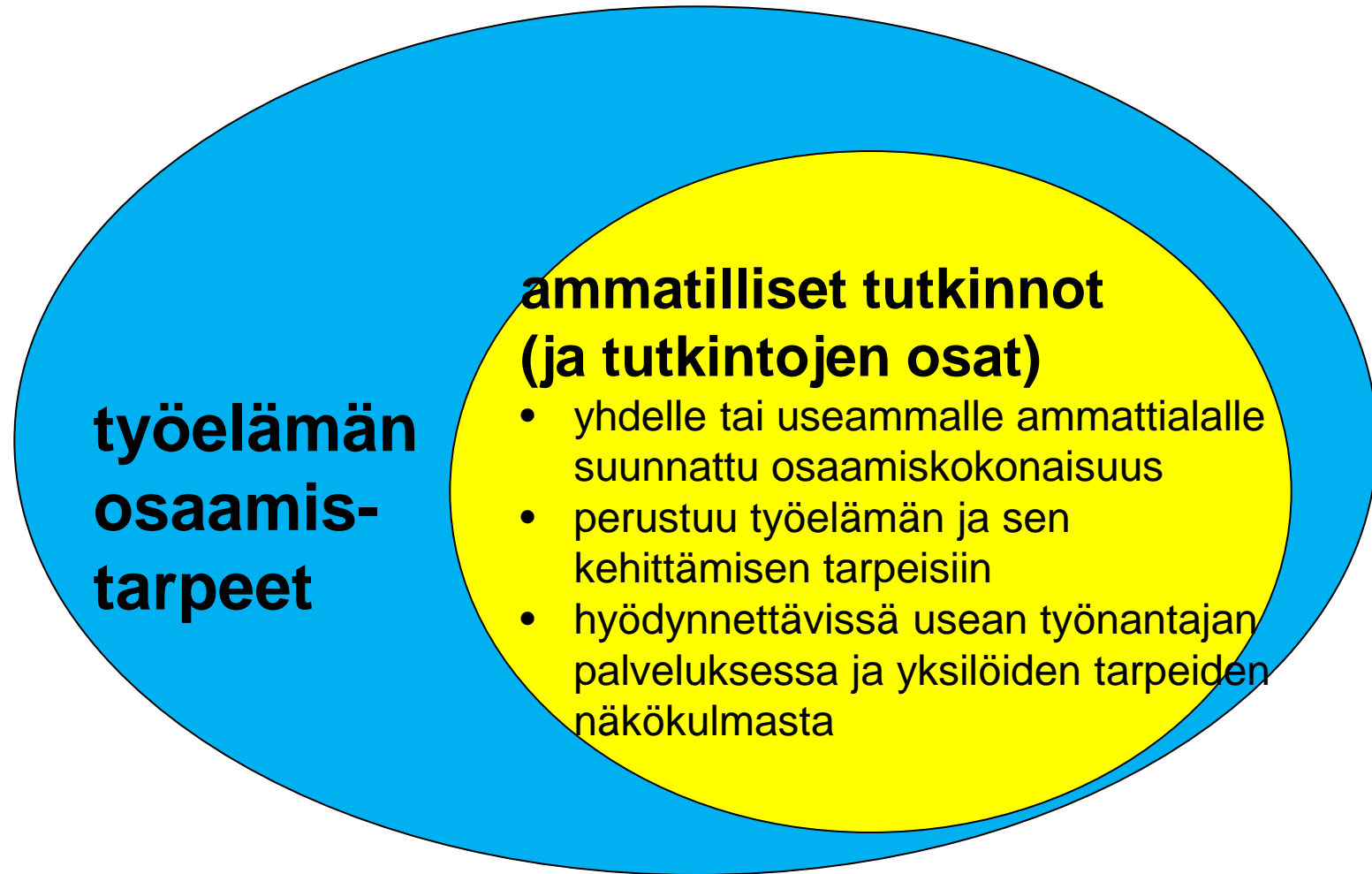
MÄÄRÄYS 42/011/2009

Näyttötutkinnon perusteet

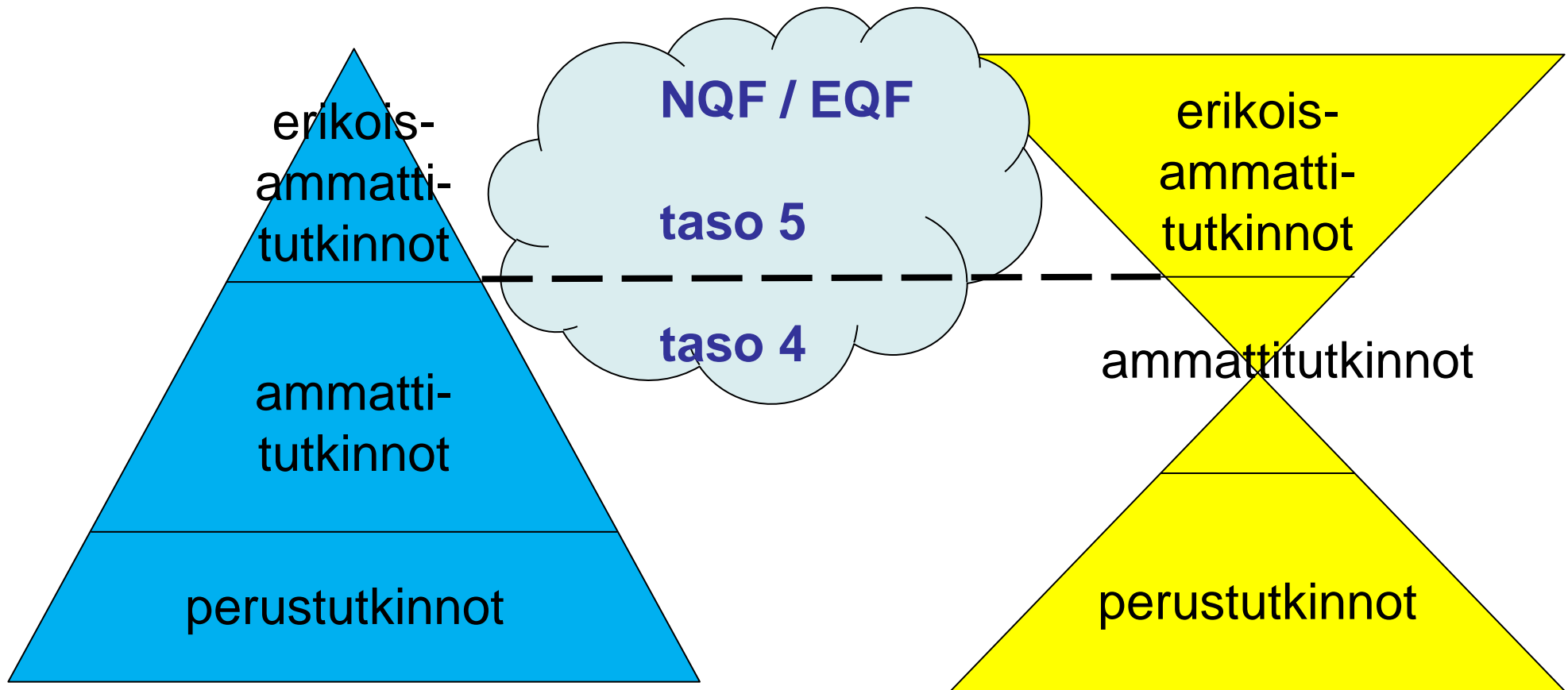
ELÄINTENHOITAJAN
AMMATTITUTKINTO
2009

ITUS
SSTYRELSEN

Ammatillisen tutkinnon määritelmä

Ammatilliset tutkinnot

Tutkintotyyppien kriteerit lain tasolla

(luonnos)

Ammatillinen perustutkinto antaa laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet alan eri tehtäviin sekä erikoistuneemman osaamisen ja työelämän edellyttämän ammattitaidon yhdellä osa-alueella.

Ammattitutkinnossa osoitetaan työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua alan ammattiosaamista, joka on perustutkintoa syvempää tai kohdistuu rajatumpiin työtehtäviin.

Erikoisammattitutkinnossa osoitetaan työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua alan vaativaa ammattiosaamista, joka voi olla syvällistä ammatin hallintaa tai monialaista osaamista.

Ammattitutkinnon kriteerit

- Ammattitutkinnossa osoitetaan alan ammattityöntekijältä edellytettävä ammattitaito.
- Ammattitutkinnossa osoitetaan työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua alan ammattiosaamista.
- Tutkinnoissa osoitettava osaaminen on perustutkintoa syvempää tai kohdistuu rajatumpiin työtehtäviin.
- Ammattitutkinto soveltuu tyypillisesti jo työkokemusta hankkineen osaamisen tunnustamiseen sekä osaamisen päivittämiseen ja ammattitaidon kehittämiseen.
- Se voi kuitenkin olla myös **alalle tulevalle** väylä uudessa ammatissa tarvittavan ammattitaidon osoittamiseen.

Ammattitutkinnon suorittanut

- hoitaa ammattialansa tehtävät itsenäisesti muuttuvissakin toimintaympäristöissä.
- kykenee opastamaan muita ja valvomaan muiden suorittamia tehtäviä.
- suoriutuu työtehtävistä ammattityöntekijän joutuisuudella, toimii taloudellisesti ja vastaa siitä, että työn tulos on laadukas.
- hallitsee ammattialansa taidot ja tiedot ja osaa soveltaa niitä ratkaistessaan työtehtäviin liittyviä ongelmia.
- suunnittelee työnsä sekä mahdollisesti myös muiden työt huomioiden muut toimijat.
- arvioi osaamistaan ja tehtäväaluettaan työmenetelmien, työn laadun ja taloudellisuuden kehittämiseksi.
- viestii ja tuottaa tarvittaessa tehtäviinsä liittyviä tekstejä suomen, ruotsin tai saamen kielellä + työtehtävien hoidon kannalta tarpeellinen muu kielitaito.

Erikoisammattitutkinnon kriteerit

- Erikoisammattitutkinnossa osoitetaan työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua alan ammattiosaamista, joka voi olla syvällistä ammatin hallintaa tai monialaista osaamista.
- Osaaminen voi
  - kohdistua tuotteiden ja palvelujen suunnitteluun, valmistukseen/tuottamiseen tai kehittämiseen
  - liittyä myös toimintaprosessien ohjaukseen ja johtamiseen.
- Erikoisammattitutkinto soveltuu tyypillisesti hyvän ammattitaidon omaavan henkilön osaamisen tunnustamiseen sekä päivittämiseen ja vahvistamiseen.

Erikoisammattitutkinnon suorittanut

- hoitaa ammattialansa monipuoliset työtehtävät itsenäisesti vaativissakin toimintaympäristöissä
- hahmottaa työtehtävien yhteydet laajempiin kokonaisuuksiin
- ratkaisee luovasti tehtäväalueen työhön, käytännön toimintaan ja yhteistyöhön liittyviä ongelmia hyödyntäen kokemustaan ja alansa laaja-alaista tai erikoistunutta teoretietoa
- toimii alansa erikoisosajana ja kehittää toimintaa, tuotteita ja/tai palveluja
- arvioi tehtäväalueensa työprosesseja työmenetelmien, työn laadun, tehokkuuden ja taloudellisuuden kehittämiseksi
- voi johtaa ja valvoa toimintaa ja opastaa muita työhön, työsuorituksiin, työn laatuun ja turvallisuuteen liittyvissä asioissa ja vastaa tavoitteiden saavuttamisesta
- huolehtii, että työympäristössä käytetyt työ- ja toimintatavat ovat kestävän kehityksen ja eettisten periaatteiden mukaisia
- viestii ja tuottaa tarvittaessa tehtäviinsä liittyviä tekstejä suomen, ruotsin tai saamen kielellä + työtehtävien hoidon kannalta tarpeellinen muu kielitaito.

Muita TUTKE2-linjauksia (1)

- **Tutkintorakenteen valmisteluprosessi:** Vastuutahot ja tehtävät säädöksissä, ammatillisten tutkintojen tarkastelu kokonaisuutena valmisteluvaiheessa.
- **Tutkintorakenneasetukset:** Yksi asetus, jossa kaikki tutkintotyypit (pt, at, eat). Asetuksessa vain tutkintojen nimet. Osaamisalat ja mahdolliset tutkintonimikkeet (pt, at, eat) päätetään tutkinnon perusteissa.
- **Tutkinnon muodostuminen osaamisaloista:** Vähintään kaksi osaamisalaa. Osaamisaloista päätetään tutkinnon perusteissa.
- **Muodostumisen perusyksikkö = tutkinnon osa**

Muita TUTKE2-linjauksia (2)

- **Tutkintojen rakentuminen**

- *Perustutkintojen rakentuminen* entisellään (90 – 20 – 10 ov). Yhteistä tutkinnon osista (20 ov) säädetään tarkemmin, niitä yhdistetään mahdollisuuksien mukaan laajemmiksi kokonaisuuksiksi. Mahdollisuus suorittaa tutkinto vaiheittain osa kerrallaan, vaikka koko tutkinto tavoitteena nuorilla.
- *Näyttötutkintojen rakentumisesta* päätetään tutkinnon perusteissa.

- **Pakollisuus ja valinnaisuus tutkinnoissa:** Vähintään yksi pakollinen ammatillinen tutkinnon osa. Pakolliset osat varmistavat alan ydinammattitaidon, valinnaisuutta lisää kaikkiin tutkintotyyppeihin. Pakollisuudesta ja valinnaisuudesta päätetään tutkinnon perusteissa.

Muita TUTKE2-linjauksia (3)

- **Tutkinnon perusteiden sisältö**

- Tutkinnon tuottama osaaminen, muodostumissäännöt, tutkintoon kuuluvat osat sekä niiden ammattitaitovaatimukset ja arviointi
- Muut määräykset erikseen

- **Perusteiden valmisteluprosessi**

- Ammattitaitovaatimuksiltaan läheisten ja osaamisen kehittämisen kannalta toisiinsa kytkeytyvien tutkinnon perusteiden valmistelu tehdään tarkastelemalla toisiaan lähellä olevia tutkintoja ja niiden osia kokonaisuutena.
- Opetushallitus arvioi perustemääräyksen kustannusvaikutukset.

Vilkasta verkostotapaamista!

